

DOĞUM BORÇLANMASI – EVLAT EDİNMEDE DOĞUM BORÇLANMASI (1)

Av. Erdoğan KAYA - www.gurselavukatlik.com

Kanun koyucu çalışılmış bir süre olmasa da bir kısım sürelerin borçlanması yoluyla kişilere **sigortalı** olma(emeklilik(yaşlılık), malûllük ve ölüm olmak üzere uzun vadeli sigorta kolları anlamında) imkanı getirmiştir. 5510 sayılı Kanun`da borçlanılabilecek süreler sayılmıştır. Askerlik, grev ve lokavtta geçen süreler, hekimlerin fahri asistanlıkta geçen süreler vb. borçlanılabilecek süreler arasında sayılmıştır. Bunlardan biri de **kadınların doğumları** nedeniyle çalışmadıkları süreler için getirilen **borçlanma** hakkıdır.

11.09.2014 tarihinde yürürlüğe giren 6552 sayılı Kanun (Halk arasında Torba Yasa diye tabir edilmektedir.) ile Bağ-Kur (4/1-b) ve Emekli Sandığına (4/1-c) tabi kadın sigortalılara da doğum borçlanması yapabilme hakkı tanınmıştır(md. 43). Böylece yalnızca SSK(4/1-a) sigortalısı kadınların yararlanabildiği borçlanma hakkının kapsamı genişletilmiştir. Bu durum kanaatimizce yerinde ve hakkaniyetli olmuştur. Çünkü sigortalı olmakla birlikte, SSK sigortalısı olmayan kadınlar da doğum nedeniyle çalışma imkanı bulamamakta ve bu süreleri borçlanma hakları da olmadığı için mağdur olabilmekteydiler. Böylece bu haksızlık giderilmiştir.

Yine 6552 sayılı Kanun ile doğum borçlanması hakkı sadece iki (2) çocuk ile sınırlıyken **borçlanma kapsamındaki doğum sayısı üçe (3) çıkarılmıştır** (md. 43). Böylece kadın sigortalıların lehine bir düzenleme yapılmıştır.

6552 sayılı Kanunun yürürlük tarihi olan 11/9/2014 tarihinden önce doğum borçlanması için müracaat edip Kanununun 41 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde sayılan şartları yerine getirmemesi nedeniyle borçlanma talebi reddedilenlerden, 6552 sayılı Kanunla getirilen haklardan yararlanmak isteyen kadın sigortalıların yeniden Kuruma müracaat etmesi istenerek doğum borçlanma işlemleri yeni talepleri esas alınarak sonuçlandırılacaktır (2014/32 sayılı Genelge).

Doğum borçlanma sayısının üçe (3) çıkarılması ve tüm sigorta kollarına tabi bayanlara tanınması sayesinde eksik sigorta günleri nedeniyle emekli olamayan pek çok kadına doğum borçlanması yoluyla söz konusu eksik prim günlerini tamamlama ve emekli olma imkanı sağlanmıştır.

Ancak söz konusu sürelerin borçlanılabilmesi için yine belli koşulların mevcudiyeti gerekmektedir.

Doğumdan Önce Sigorta Girişinin Bulunması Gereği

Doğum borçlanması yapmak isteyen kadının, her şeyden önce borçlanma yapmak istediği süreden önce bir sigorta girişinin bulunması gerekir. Söz konusu sigorta girişinin hangi sigorta koluna tabi olarak geçeceği konusunda bir sınırlama yoktur. Hatta kısa vadeli sigorta kollarına tabi olarak geçmiş bir sürenin(staj vb. süreler) varlığı dahi yeterlidir. Konuya ilişkin düzenleme getiren 2014/32 sayılı Genelgede; *“Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) veya (c) bendi kapsamında doğum borçlanması talebinde bulunan kadın sigortalının borçlanma işleminin yapılabilmesi için doğumdan önce;*

- (a) bendi kapsamında tescil edilmiş ve adına kısa veya uzun vadeli sigorta kollarına tabi prim bildirilmiş/tahakkuk etmiş olması,

- (b) bendi kapsamında prim ödemesine bakılmaksızın tescil edilmiş/tahakkuk etmiş olması,

- (c) bendi kapsamında tescil edilmiş olması,

gerekmektedir. ” denilmiştir. Görüldüğü üzere, Bağ-Kur(4/1-b) kapsamındaki sigortalıların prim ödeyip ödemediğine bakılmaksızın borçlanma hakkı söz konusudur.

Burada şu hususu belirtmek gerekir ki, kanaatimizce doğum borçlanması yapılabilmesi için doğum öncesinde bir sigorta girişinin aranması haksızdır. Örneğin; askerlik borçlanması yapabilmek için sigorta girişi aranmamaktayken doğum borçlanmasında doğum öncesi sigorta girişinin aranması sosyal güvenlik ilkeleri ve eşitlik ilkesine aykırılık oluşturmaktadır. Ülkemizin toplumsal yapısı değerlendirildiğinde pek çok bayanın evlenmeden sonra çalışmaya başladığı görülmektedir. Bu durumda da zaten belli yaşa gelmiş bayanın çok uzun süre çalışma durumu söz konusu olmamaktadır. Bu kimselerin doğum borçlanması hakkı da kısıtlandığında eksik prim günlerini tamamlayamadıkları için emekli olamama durumlarıyla sıkça karşılaşmakta, büyük mağduriyetler yaşamaktadır.

Her Bir Doğum İçin En Fazla İki(2) Yıllık Süre Borçlanılabilir

Doğum yaptıktan sonraki iki yıllık sürede uzun vadeli sigorta kolları(emeklilik(yaşlılık), malûllük ve ölüm sigortası) açısından sigortalı sayılmaması gerekmektedir. Söz konusu iki yıllık sürenin bir kısmında çalışılmışsa bu sürenin dışındaki kısım borçlanılabilir.

Yalnızca Üç (3) Doğumla Sınırlı Borçlanma

Doğum borçlanması imkanı 3 çocukla sınırlıdır. Örneğin kadının, 4 çocuğu varsa diğer şartların mevcudiyeti halinde yalnızca 3 çocuk doğum borçlanması kapsamındadır.

Çocuğun Yaşaması Gereği

Doğum borçlanması yapılabilmesi için gerekli olan bir diğer önemli şart çocuğun yaşamasıdır. Çocuk ölü olarak doğarsa borçlanma imkanı söz konusu olmayacaktır. Çocuk doğumdan sonraki iki yılı tamamlamadan vefat etmişse sadece çocuğun yaşadığı süre borçlanılabilecektir.

Takip eden yazımızda doğum borçlanmasına ilişkin açıklamalarımıza devam edeceğiz.